

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 1 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Mercher, 3 Rhagfyr 2014

Amser:

09.15

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Marc Wyn Jones

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddPPIA@Cynulliad.Cymru

Agenda

Cyfarfod preifat cyn y prif gyfarfod – 09.15 – 09.30

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon (09.30)

**2 Ymchwiliad i Ganlyniadau Addysgol Plant o Gartrefi Incwm Isel –
Sesiwn dystiolaeth (09.30 – 10.15) (Tudalennau 1 – 24)**

Llywodraeth Cymru

CYPE(4)-29-14 – Papur 1

Huw Lewis AC, y Gweinidog Addysg a Sgiliau

Jo-Anne Daniels, Cyfarwyddwr, Seilwaith, Cwricwlwm, Cymwysterau a Chymorth i
Ddysgwyr

Emma Williams, Pennaeth Cymorth i Ddysgwyr

3 Ystyriaeth o adolygiad OECD – Improving Schools in Wales: an OECD

Perspective (10.15 – 11.00) (Tudalennau 25 – 43)

Llywodraeth Cymru

Briff

CYPE(4)-29-14 – Papur 2

Huw Lewis AC, y Gweinidog Addysg a Sgiliau

Jo-Anne Daniels, Cyfarwyddwr, Seilwaith, Cwricwlwm, Cymwysterau a Chymorth i Ddysgwyr

Brett Pugh, Cyfarwyddwr, Grŵp Safonau Ysgolion a'r Gweithlu

4 Papurau i'w nodi (Tudalen 44)

Llythyr gan y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi yn dilyn y cyfarfod ar 23 Hydref (Tudalennau 45 – 49)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 3

Llythyr gan y Gweinidog Addysg a Sgiliau yn dilyn y cyfarfod ar 23 Hydref (Tudalennau 50 – 59)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 4

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol – Ymchwiliad i sylweddau seicoweithredol newydd ("cyffuriau penfeddwol cyfreithlon") (Tudalen 60)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 5

Llythyr gan y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol: ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau yng Nghymru (Tudalennau 61 – 62)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 6

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol – Ymchwiliad i Dlodi (Tudalennau 63 – 64)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 7

Gwybodaeth ychwanegol gan Gomisiynydd Plant Cymru yn dilyn y cyfarfod ar 13

Tachwedd (Tudalen 65)

CYPE(4)-29-14 – Papur i'w nodi 8

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

Eitemau 6 a 7

6 Bil Cymwysterau Cymru – Dull Cyfnod 1 (11.00 – 11.30) (Tudalennau 66 – 98)

CYPE(4)-29-14 – Papur preifat 9

7 Blaenraglen waith y Pwyllgor – cytuno ar gylch gorchwyl yr ymchwiliad nesaf (11.30 – 12.00) (Tudalennau 99 – 103)

CYPE(4)-29-14 – Papur preifat 10

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

CYPE(4)-29-14 – Papur 1

Ymchwiliad i Ganlyniadau Addysgol Plant o Gartrefi Incwm Isel

Tystiolaeth gan Lywodraeth Cymru

Mae'r Pwyllgor wedi gofyn am ddiweddariad ar nifer o feysydd lle mae datblygiadau arwyddocaol wedi eu cyflawni

1. Camau cynnar gweithredu 'Ailysgrifennu'r dyfodol'

Gwaned dechreuad da er pan lansiwyd y rhaglen ym Mehefin 2014, o ran cychwyn gweithredu yn ogystal â sefydlu trefniadau llywodraethu.

Trefniadau llywodraethu

Mae'r trefniadau llywodraethu wedi eu sefydlu a'u cyhoeddi fel rhan o ddogfen yr Amserlen¹. Maent wedi eu cynllunio ar gyfer hwyluso gwaith draws-adrannol a rhyng-adrannol; canfod risgiau ac anawsterau yn gynnar; ac ystyried ar y cyd y ffordd gyflymaf i gyflawni'r canlyniadau. Cynhaliwyd cyfarfodydd cyntaf y Grŵp Cyfeirio Mewnol (GCM) a Bwrdd y Rhaglen yn gynnal ym mis Medi. Yn ei gyfarfod nesaf ar 18 Hydref, bydd y Bwrdd yn ystyried:

- y cynnydd o ran gweithredu'r rhaglen erbyn hynny, ac unrhyw risgiau;
- canfyddiadau adroddiad gwerthuso'r flwyddyn gyntaf ar y Grant Amddifadedd Disgyblion (GAD);
- y fframwaith canlyniadau a'r trefniadau ar gyfer monitro'r rhaglen; a'r
- cynllun cyfathrebu ar gyfer y rhaglen.

Mae Panel ymarferwyr hefyd yn cael ei sefydlu, i ddarparu adborth uniongyrchol ar effaith y rhaglen o fewn yr ysgolion.

Bydd y **fframwaith canlyniadau** yn pennu'r trefniadau ar gyfer olrhain hynt y gweithredu o fewn y rhaglen gan Lywodraeth Cymru a'r cynnydd tuag at gyrraedd y canlyniadau a ddymunir. Bydd y fframwaith hefyd yn darparu 'llinell welediad' eglur, rhwng canlyniadau Ailysgrifennu'r Dyfodol, Cymwys am Oes² a'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Trechu Tlodi (CGTT). Bydd y prif ddangosyddion yn cynnwys y rheini o CGTT sy'n ymwneud â chanlyniadau cyrhaeddiad addysgol disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (cPYaDd) yn y Cyfnod Sylfaen, Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 4. Mae'r Pwyllgor eisoes wedi clywed tystiolaeth gan y Comisiynydd Plant ac eraill i'r perwyl y dylai Llywodraeth Cymru fonitro llesiant cymdeithasol ac emosiynol disgyblion ochr yn ochr â'u

¹ <http://cymru.gov.uk/topics/educationandskills/schoolshome/raisingstandards/rewriting-the-future-schools/?lang=cy>

² <http://cymru.gov.uk/topics/educationandskills/allsectorpolicies/qualified-for-life-an-educational-improvement-plan/?lang=cy>

cyrhaeddiad addysgol. Mae swyddogion yn gweithio i geisio canfod a fydd modd cynnwys dangosydd llesiant yn y fframwaith.

Bydd yr GCM a Bwrdd y Rhaglen yn cyfarfod eto yn Chwefror i ystyried data cyrhaeddiad addysgol 2014, ar gyfer y disgyblion (cPYaDd) a'r rhai sy'n anghymwys (aPYaDd), ac ystyried y camau gweithredu posibl ar gyfer 2015-16. Bydd y ddau grŵp yn cyfarfod drachefn yn Ebrill, i bennu'r cynlluniau terfynol ar gyfer gweithredu gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2015-16. Cyhoeddir yr Adroddiad Blynyddol cyntaf gan Fwrdd y Rhaglen ym Mehefin 2015.

Diweddariad ar y cynnydd o ran camau gweithredu sydd yn y rhaglen

Cyflwynwyd diweddariad ar y cynnydd a wnaed i Fwrdd y Rhaglen ym mis Medi. Roedd yr holl weithredu yn mynd ymlaen yn unol â'r amserlen ac eithrio un neu ddau o fân achosion lle bu oedi (am 1 mis) cyn cyhoeddi canllawiau a deunyddiau. Roedd y camau allweddol a gyflawnwyd hyd hynny yn cynnwys y canlynol:

- *Ymgysylltu â'r teulu a'r gymuned:* Mae pecyn cymorth wedi ei baratoi mewn drafft, i gynorthwyo ysgolion i ymgysylltu â theuluoedd ac â'u cymunedau. Drafftiwyd 'catalog' hefyd, o'r rhaglenni yn y trydydd sector a'r sector preifat y gall ysgolion fanteisio arnynt. Mae'r ymgyrch *Mae Addysg yn Dechrau yn y Cartref* eisoes ar droed.
- *Y blynyddoedd cynnar (0 i 7):* Gwnaed cynnydd da yn y gwaith ar Fframwaith Datblygu ac Asesu'r Blynyddoedd Cynnar. Yn ystod yr haf hefyd, cwblhawyd adolygiad o'r holl drefniadau ar gyfer pontio cyfnodau, allan o Dechrau'n Deg ac i mewn ac allan o'r Cyfnod Sylfaen. Mae Hwb+ ar gael i 99% o'r ysgolion, ac ym Medi eleni roedd 85% o'r ysgolion eisoes wedi cael hyfforddiant.
- *Dysgu ac addysgu o safon uchel:* Mae Rheoliadau newydd ar y Cynlluniau Datblygu Ysgol yn cael eu cyhoeddi'n gynharach na'r bwriad gwreiddiol. Mae Pecyn Dysgu hefyd wedi ei baratoi mewn drafft, i helpu'r ysgolion i ddeall a lliniaru effeithiau tlodi ar gyrhaeddiad addysgol. Defnyddir y pecyn hwn ar gyfer y Graddau Meistr mewn Ymarfer Addysgol.
- *Disgwyliadau a dyheadau uchel:* Mae paratodau ar droed i roi ar waith y dull newydd o nodi achosion yn gynnar ac olrhain cyrchfannau pobl ifanc; ac mae'r awdurdodau lleol eisoes wedi dechrau darparu Gweithwyr Blaen ar gyfer pobl ifanc mewn perygl o beidio â chael addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

2. Canllawiau arfaethedig ar Ymgysylltu â Rhieni

Mae'r Pwyllgor wedi clywed tystiolaeth o nifer o ffynonellau ynglŷn â phwysigrwydd ymgysylltu â rhieni /teuluoedd er mwyn gwella'r canlyniadau i blant o aelwydydd incwm isel, ac ynglŷn â phwysigrwydd gwaith aml-asiantaethol rhwng ysgolion ac asiantaethau eraill yn y gymuned. Yn Ionawr 2015 byddwn yn cyhoeddi **pecyn cymorth teulu a chymuned** ar gyfer ysgolion.

Mewn ysgolion rhagorol, mae'r ymgysylltu â theuluoedd a'r gymuned yn mynd yn llawer pellach na dosbarthu llythyrau a gwahodd rhieni i'r nosweithiau agored: gwneir ymgysylltu â theuluoedd a'r gymuned yn thema ganolog, a gaiff ei wedi gwreiddio yn ethos yr ysgol a'i

mynegi yn eglur yn y cynlluniau a'r targedau. Mae'r pecyn yn cydnabod bod sicrhau cyswllt rhagorol â theuluoedd a'r gymuned yn her wirioneddol i rai ysgolion. Cynlluniwyd y pecyn i ddarparu cymorth tra ymarferol ac i gydweddu â'r Model Dysgu Proffesiynol Cenedlaethol. Rydym yn datblygu 'cynllun gweithredu' i annog cyrff llywodraethu i ddefnyddio'r adnoddau hyn, ac i sicrhau bod Cynghorwyr Herio a Chonsortia Rhanbarthol yn deall yn eglur eu swyddogaeth o hyrwyddo ymgysylltu â theuluoedd ac â'r gymuned. Bydd Pecyn Dysgu Gradd Meistr mewn Ymarfer Addysgol ar Ymgysylltu â Theuluoedd a'r Gymuned yn cael ei gyhoeddi yn ystod y gwanwyn, 2015.

Mae'r ymgyrch *Addysg yn Dechrau yn y Cartref*³, a anelir at rieni a gofalmwyr, yn tynnu sylw at y pethau syml y gall pob teulu eu gwneud, ac a allai wneud gwahaniaeth mawr i lwyddiant plant yn yr ysgol – megis pennu amseroedd gwely rheolaidd, dangos diddordeb yn yr hyn y mae plant wedi ei ddysgu yn yr ysgol, a holi ynghylch gwaith cartref.

Rydym yn adolygu'r modd yr adlewyrchir y cyswllt â rhieni mewn mesurau o berfformiad ysgolion⁴. Mae arolygiadau Estyn eisoes yn asesu'r modd y mae ysgolion yn gweithio mewn partneriaeth â theuluoedd, asiantaethau allanol a'u cymuned. Er mwyn atgyfnerthu hyn rydym yn cydweithio ag Estyn i baratoi canllawiau atodol ar gyfer arolygwyr. Mae'r Rheoliadau newydd ynghylch Cynlluniau Datblygu Ysgol newydd yn pennu bod rhaid i bob CDY newydd roi manylion am y modd y bydd y corff llywodraethu yn amcanu i gyrraedd y targedau gwella ar gyfer y flwyddyn ysgol gyfredol trwy gydweithio (a) gyda disgyblion yn yr ysgol a'u teuluoedd a (b) gyda phobl sy'n byw ac yn gweithio yn y gymdogaeth y lleolir yr ysgol ynddi.

Mae'r Pwyllgor wedi clywed yr argymhelliad gan yr Athro Egan am nod barcut sy'n addo pa raglenni trydydd sector y gall ysgolion fanteisio arnynt i atgyfnerthu eu hymgysylltiad â rhieni a gofalmwyr. Yn Ionawr 2015, byddwn yn **cyhoeddi catalog ar gyfer ysgolion o'r rhaglenni trydydd sector a sector preifat**⁵ sydd wedi profi eu heffeithiolrwydd ar gyfer gwella canlyniadau addysgol plant o gefndiroedd difreintiedig, sydd hefyd ar gael i ysgolion yng Nghymru, ac sy'n gymwys ar gyfer gwariant GAD. Mae ymgysylltu â theuluoedd yn thema allweddol mewn nifer o'r rhaglenni yn y catalog. Un ohonynt yw rhaglen "3As" yr elusen "Achievement for All". Rydym eisoes wedi comisiynu addasiad o'r rhaglen honno ar gyfer y cyd-destun Cymreig, a byddwn yn ei hyrwyddo fel buddsoddiad addas ar gyfer GAD⁶.

Costau sy'n gysylltiedig ag addysg ac yn rhwystro ymgysylltu â rhieni

Mae'r Pwyllgor wedi clywed tystiolaeth o nifer o ffynonellau ynglŷn â'r costau sy'n gysylltiedig ag addysg. Rydym yn cydnabod y gall costau ysgogi pryder arwyddocaol ymhlith rhieni, a hyd yn oed ynysu a dwyn anfri ar y plant hynny, na all eu teuluoedd fforddio costau o'r fath.

³ Cam Gweithredu YTG5 yn amserlen Ailysgrifennu'r Dyfodol

⁴ Cam Gweithredu YTG8 yn amserlen Ailysgrifennu'r Dyfodol

⁵ Cam Gweithredu YTG7 yn amserlen Ailysgrifennu'r Dyfodol

⁶ <http://www.afa3as.org.uk/>

Fel y dywedasom eisoes mewn tystiolaeth⁷ ni chaiff ysgolion godi tâl am unrhyw addysg neu deithiau sy'n digwydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf yn ystod oriau ysgol. Pan gynnigir gweithgaredd y tu allan i'r diwrnod ysgol ac nad yw'n rhan o'r cwricwlwm cenedlaethol, caiff ysgolion godi tâl os, ac yn unig os, caniateir hynny o dan bolisi'r corff llywodraethu. Caiff disgyblion y mae'u rhieni yn cael rhai budd-daliadau penodol (gan gynnwys y Credyd Cynhwysol) hawlio bwyd a llety am ddim ar unrhyw deithiau preswyl. Y corff llywodraethu sy'n gyfrifol am sicrhau bod rhieni yn gyfarwydd â pholisi'r corff llywodraethu ar godi tâl.

Yn unol â'r cais a wnaed gan y Pwyllgor, bydd y pecyn cymorth arfaethedig i ysgolion ar ymgysylltu â theuluoedd a'r gymuned (yn ogystal â'r Pecyn Dysgu yn ddiweddarach) yn cyfeirio at y costau hyn fel un o'r ffactorau posibl sy'n rhwystro ysgolion rhag ymgysylltu â theuluoedd. Un o amcanion y cynllun gweithredu yw sicrhau y caiff y neges hon ei chyfleu hefyd i'r cyrff llywodraethu. Ni fydd y gweithgareddau craidd ar gyfer ymgysylltu â theuluoedd, a hyrwyddir yn ein pecyn cymorth arfaethedig, yn cynnwys unrhyw gostau y bydd gofyn i rieni eu talu. Yn sylfaenol, bydd y gweithgareddau craidd hyn yn ymwneud ag arweinyddiaeth a chynllunio o fewn yr ysgol a'r modd y bydd yr ysgol yn annog cyfathrebu cilyddol rhyngddi a rhieni a gofalwyr.

Yn gynnar yn 2015 byddwn yn cyhoeddi **canllawiau ac adnoddau i ysgolion ar gyfer gweithgareddau cyfoethogi**, a fydd ehangu'r cwricwlwm ac yn denu disgyblion i ddysgu ac i ymuno ym mywyd yr ysgol, ond a fydd hefyd yn cynnwys costau (am deithiau, cyfarpar chwaraeon, ffioedd cerddoriaeth, clybiau ar ôl ysgol etc) y disgwylir i'r rhieni, yn aml, eu talu. Byddwn yn darparu tystiolaeth i'r ysgolion ynglŷn â'r mathau gorau o weithgareddau cyfoethogi ar gyfer gwella'r canlyniadau addysgol a llesiannol i blant o gefndiroedd difreintiedig, ac yn datgan yn eglur pa rai sy'n gymwys ar gyfer gwariant GAD. Gan ddefnyddio dull y Model Dysgu Proffesiynol Cenedlaethol, byddwn yn cynorthwyo ysgolion i gynnal archwiliad o'u hymarfer cyfredol ac i ddatblygu cynllun gweithredu. Byddwn yn defnyddio'r canllawiau hyn fel cyfle pellach i gyfeirio at gostau addysg.

Bydd Pecyn Dysgu Graddau Meistr mewn Ymarfer Addysgol, ar **ddeall a lliniaru effeithiau amddifadedd ar ganlyniadau addysgol**⁸, y bwriedir ei gyhoeddi yn ddiweddar yn 2014, yn cyfeirio at effeithiau costau addysg, a'r hyn y gellir ei wneud i liniaru'r effeithiau hynny.

3. Dynodiadau cynnar ynglŷn ag effaith y Grant Amddifadedd Disgyblion

Ar 22 Hydref cyhoeddwyd yr adroddiad *Evaluation of the Pupil Deprivation Grant - Year 1 Report* gan IPSOS Mori a Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru (SYDMGEC)⁹. At ei gilydd, roedd canfyddiadau'r adolygiad yn gadarnhaol:

- mae'r prif ganfyddiadau yn dangos bod cyflwyno'r GAD wedi arwain at **gynnydd sylweddol mewn gweithgarwch** i gynorthwyo disgyblion o gefndiroedd difreintiedig. Roedd mwy na'r hanner yn weithgarwch newydd, a'r gweddill yn weithgarwch blaenorol a oedd yn digwydd ar raddfa ehangach;

⁷ Tystiolaeth i'r Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc 6 Chwefror 2014.

⁸ Cam Gweithredu BC3 yn amserlen Ailysgrifennu'r Dyfodol

⁹ <http://cymru.gov.uk/statistics-and-research/evaluation-pupil-deprivation-grant/?lang=cy>

- mae tystiolaeth o'r astudiaethau achos yn awgrymu bod GAD wedi achosi **newid diwylliant** mewn llawer o'r ysgolion. Gwnaed hynny drwy ddirchafu proffil y broblem a'r ymwybyddiaeth o'r ffordd y gall ysgolion fynd i'r afael ag effaith amddifadedd ar gyrhaeddiad addysgol, a sut y dylid monitro effaith yr ymyriadau;
- mae mwyafrif o'r ysgolion yn defnyddio tystiolaeth allanol wrth gynllunio sut i wario'r GAD, ac mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn nodwedd amlwg yn y ffigurau a ddefnyddir;
- canfyddiad yr athrawon yw fod GAD yn cael effaith gadarnhaol, yn enwedig o ran **ymgysylltiad a llesiant disgyblion**. Mae tystiolaeth o'r astudiaethau achos yn gwneud yn amlwg fod ymyriadau, y disgwylir iddynt gael effaith gadarnhaol ar gyrhaeddiad a phresenoldeb, yn aml hefyd yn cael effaith 'atodol' o'r fath ar ymgysylltiad a lles y disgyblion.

Mewn rhai meysydd, fodd bynnag, mae angen gwneud gwaith pellach; a gwnaed llawer o waith cynllunio eisoes i roi sylw i'r canlynol:

- Wrth dargedu ymyriadau, mae ysgolion yn defnyddio **diffiniad ehangach o amddifadedd**. O blith yr holl ddisgyblion a gâi fudd o weithgareddau a gyllidid gan GAD, roedd 60% o'r disgyblion cynradd a 72% o'r disgyblion uwchradd naill ai'n ddisgyblion cPYaDd neu'n blant sy'n derbyn gofal. Dylid nodi, fodd bynnag, fod 9 o bob 10 ysgol yn defnyddio cyfran sylweddol o'u cyllidebau eu hunain i gynnal gweithgareddau GAD. Ar draws yr holl ysgolion cynradd a arolygwyd yn 2012/13, roedd ymyriadau wedi eu cyllido 55% gan GAD / 45% gan gyllidebau ysgol eraill; ac ar draws yr holl ysgolion uwchradd, y gymhareb oedd 58% GAD / 42% cyllidebau eraill. Mae hyn, felly, yn awgrymu nad yw'r ysgolion, o anghenraid, yn gwario arian GAD ar ddysgwyr nad ydynt yn gymwys.
- **Nifer fach o ysgolion sy'n datgan eu bod yn cynnal ymyriadau sy'n targedu rhieni** (2% o'r cynradd a 4% o'r uwchradd). Fodd bynnag, roedd 62% o'r ysgolion cynradd a 72% o'r uwchradd yn dweud bod eu hymyriadau a gyllidid gan GAD wedi cael effaith ganolig neu fawr ar rieni a gofawyr. Roedd yr ymchwilyr yn awgrymu y gallai hyn adlewyrchu'r ffaith nad oedd ysgolion yn ystyried bod ymgysylltiad rhieni yn ganolbwynt allweddol y gweithgaredd, hyd yn oed pan oedd yr ymyriadau'n cynnwys rhieni a gofawyr. Yn ogystal, oherwydd mai gweithgareddau a gyllidid gan GAD yn unig a gynhwysid yn y gwerthusiad, gallai'r ysgolion yn hawdd fod yn cynnal gweithgareddau cyswllt rhieni eraill, a oedd naill ai'n ddi-gost neu'n cael eu cyllido o rannau eraill o gyllideb yr ysgol.
- Yn yr un modd, **ychydig o ysgolion a gyfeiriodd at gyswllt â'r gymuned** fel un o ganlyniadau eu gweithgareddau, er bod y bartneriaeth CyG leol wedi cymryd rhan mewn bron draean o'r ymyriadau a ddigwyddodd mewn ardaloedd Cymunedau yn Gyntaf.

O ran effaith y GAD ar gyrhaeddiad addysgol, ni allai'r adroddiad ystyried dim ond y data cyrhaeddiad disgyblion o 2013, un flwyddyn yn unig ar ôl cyflwyno'r GAD. Yn 2013, roedd cyrhaeddiad y disgyblion cPYaDd wedi gwella, gan barhau tuedd y blynyddoedd blaenorol. Nid oedd gwahaniaeth arwyddocaol rhwng 2012 a 2013 yng nghyfradd y gwelliant. Fodd bynnag, mae'r ymchwilyr yn cydnabod (fel y gwnaeth yr ymchwilyr yn ystod y cyfnod

cyfatebol o'r gwerthusiad o'r Premiwm Disgybl) fod blwyddyn yn amser rhy fyr i ganfod unrhyw effaith fesuradwy ar gyrhaeddiad addysgol o ganlyniad i'r grant.

Bydd Llywodraeth Cymru yn rhyddhau'r argraffiad nesaf o'r *Academic achievement and entitlement to free school meals statistics* (a fydd yn defnyddio data 2014) yn gynnar yn ystod 2015¹⁰.

Rhodddwyd gwybod i'r Pwyllgor eisoes y bydd y Grant Amddifadedd Disgyblion yn cynyddu yn 2015/16 i £1,050 am bob disgybl sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, ac yn codi drachefn i £1,150 ar gyfer 2016/17. Mae hyn yn ymateb i'r bryderon a godwyd gan ein Heiriolwr Codi Cyrhaeddiad, Syr Alasdair MacDonald, a adroddodd yn ddiweddar fod ansicrwydd ynghylch cyllid yn llyffethair allweddol, a oedd yn rhwystro ysgolion rhag cynllunio'n effeithiol i fuddsoddi'r GAD. Rydym yn cydweithio'n agos gyda'r consortia i sicrhau y caiff y grant ei fuddsoddi'n effeithiol, drwy adeiladu ar ganfyddiadau'r adroddiad gwerthuso, a diweddarau'r canllawiau GAD.

Mae'r GAD yn cael ei estyn hefyd i gynnwys plant 3 a 4 blwydd oed. Rydym yn cydnabod y posibilrwydd y bydd angen trefn wahanol ar gyfer y grŵp oedran hwn, ac rydym yn gweithio i ddatblygu dull effeithiol o ddosbarthu'r grant, ynghyd â chanllawiau perthnasol a fydd yn cyfeirio darparwyr blynyddoedd cynnar at yr ymyriadau mwyaf effeithiol.

4. Rôl y rhaglen Her Ysgolion Cymru, o ran sicrhau canlyniadau addysgol i blant o aelwydydd difreintiedig

Rhodddwyd y rhaglen Her Ysgolion Cymru ar waith fesul cam yn yr ysgolion yn ystod mis Medi eleni. Bydd y fenter arloesol a chyffrous hon yn darparu hyd at £20m o gyllid, yn ogystal ag arbenigedd profedig, i gyflenwi pecyn cymorth a fydd wedi ei deilwra'n benodol ar gyfer anghenion y 40 o ysgolion uwchradd sy'n wynebu'r heriau mwyaf, ynghyd â'u clystyrau o ysgolion cynradd.

Mae Her Ysgolion Cymru yn cydnabod bod rhai ysgolion yn wynebu heriau unigryw, sy'n haeddu cymorth ychwanegol a dwysach, y tu hwnt i'r hyn a ddarperir yn rhan o'r drefn arferol. Mae pob un o'r ysgolion "Llwybrau Llwyddiant" wedi penodi Cyngorydd Her Ysgolion Cymru, i ddarparu cymorth i'w ysgol ac i'w herio i wella ymhellach.

Bwriad y rhaglen yw canolbwyntio'n ddi-baid ar wella ansawdd yr addysgu, y dysgu a'r arweinyddiaeth. Mae Her Ysgolion Cymru yn rhoi pwyslais hefyd ar gydweithio'n effeithiol er mwyn cyrraedd canlyniadau sy'n gynaliadwy.

Mae llwyddiant Her Llundain (sef y 'London Challenge') wedi dangos bod y dull hwn yn un sy'n gweithio mewn gwirionedd. O blith y gwersi a ddysgwyd wrth werthuso Her Llundain, mae tair gwers arbennig o bwysig: yn gyntaf – mae ymyrryd yn gynnar yn allweddol, ac felly mae Her Ysgolion Cymru yn annog gweithio gyda'r clystyrau cynradd.

Yn ail – mae'r gwelliannau cynaliadwy hirdymor a geisir yn cymryd amser i'w cyflawni ac yn galw am greadigrwydd ac amynedd – newid sylfaenol sydd gennym mewn golwg, ac nid atebion byrdymor.

¹⁰ Sydd i'w gyhoeddi yn <http://cymru.gov.uk/statistics-and-research/academic-achievement-free-school-meals/?lang=cy>

Yn olaf, llwyddodd Her Llundain i sefydlu'r ymdeimlad cyffredinol o bwrpas moesol, sef bod gan bob un o addysgwyr Llundain fuddiant yn addysg y plant – ni fydd yr ysgolion Llwybrau Llwyddiant yn gyfrifol ar eu pen eu hunain am eu disgyblion – bydd y rhieni, y gymuned a'r ysgolion eraill i gyd yn ymuno hefyd yn y broses o wella.

Gan fanteisio ar brofiad Heriau Llundain a Manceinion Fwyaf, bydd Her Ysgolion Cymru yn canolbwyntio ar bedair prif thema sef arweinyddiaeth; dysgu ac addysgu; y disgybl; a'r ysgol a'r gymuned, sy'n gynnwys y rhieni neu ofalwyr.

Oherwydd y ffocws ar dorri'r cysylltiad rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad, bydd llwyddiant cyffredinol yr Her yn cael ei fesur yn nhermau pa mor effeithiol y dyrchefir cyrhaeddiad y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim – gwneir hyn yn fwyaf amlwg drwy fesur cyrhaeddiad Lefel 2 disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim, ochr yn ochr â chyrhaeddiad Lefel 2 yr holl ddisgyblion. Bydd y mesur hwn yn ychwanegol at fesurau llwyddiant yr ysgolion Llwybrau Llwyddiant eu hunain.

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

CYPE(4)-29-14 – Papur 2

Adolygiad o addysg yng Nghymru gan y Sefydliad ar gyfer

Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd, Improving Schools in Wales: An OECD Perspective and Qualified for Life – Cynllun Gwella Addysg ar gyfer Cymru

Tystiolaeth gan Lywodraeth Cymru

Yn 2011, cychwynnwyd rhaglen ddiwygio uchelgeisiol gan Lywodraeth Cymru i sicrhau gwelliannau yn system addysg Cymru. Er mwyn adeiladu ar y sylfaen eang o dystiolaeth a ddefnyddid eisoes gan yr Adran Addysg a Sgiliau, comisiynwyd y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD) i gynnal adolygiad o'n system addysg, gan gymryd i ystyriaeth hefyd ganlyniadau Cymru yn PISA 2012, a gyhoeddwyd yn Rhagfyr 2013.

[Roedd adroddiad yr OECD, a gyhoeddwyd yn Ebrill 2014](#), yn canfod cryfderau yn ogystal â gwendidau yn system addysg Cymru. Y prif gryfderau a nodwyd oedd y canlynol:

- system o ysgolion cyfun a roddai bwyslais ar degwch a chynhwysiant. Roedd perfformiad myfyriwr yn dibynnu llai ar ei ysgol ac ar ei gefndir economaidd-gymdeithasol, o gymharu â chyfartaledd yr OECD;
- ysgolion a oedd yn darparu amgylcheddau dysgu cadarnhaol, gyda pherthynas dda rhwng myfyrwyr ac athrawon, ac ystafelloedd dosbarth a oedd yn hwyluso dysgu;
- argaeledd data asesu a gwerthuso ar wahanol lefelau o'r system, y gellid eu defnyddio i wella polisi ac ymarfer; ac
- cefnogaeth gref, ymhlith y proffesiwn a'r cyhoedd yn gyffredinol, i'r cyfeiriadau polisi a bennwyd o dan y diwygiadau cyfredol.

Roedd yr OECD hefyd yn nodi nifer o heriau, fel a ganlyn:

- yr angen i roi sylw i anghenion dysgu pob myfyriwr, gan fod OECD wedi canfod nifer uchel o berfformwyr gwael, nad oedd eu hysgolion yn llwyddo i ymateb i'w hanghenion dysgu. Ym marn OECD nid oedd y strategaethau ar gyfer dysgu gwahaniaethol ac asesu ffurfiannol wedi eu datblygu yn ddigonol;
- yr angen i ddatblygu ymhellach y polisiau recriwtio, datblygu proffesiynol a dilyniant gyfaol ar gyfer athrawon, arweinwyr a holl weithlu'r ysgolion;
- diffyg cydlynad yn y trefniadau gwerthuso ac asesu, a'r drafferth a gafwyd yng Nghymru i sicrhau cydbwysedd rhwng atebolrwydd a gwella; a'r
- drafferth a geid i ymdopi â chyflymder y diwygio yn y sector – tynnwyd sylw at yr angen am weledigaeth a chynllun gweithredu hirdymor, y gall yr holl randdeiliaid eu rhannu.

Ein bwriad o'r dechreuad oedd diweddarau'r cynllun *Gwella Ysgolion* a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2012. [Mae Cymwys am Oes – Cynllun Gwella Addysg i Gymru](#) yn pennu ein gweledigaeth a'n nod ar gyfer addysg hyd at 2020, ar sail 4 amcan strategol a gweithredoedd cysylltiedig, a fydd yn sicrhau y bydd ein hymgyrch i wella'n parhau. Mae'r cynllun yn nodi'r hyn y byddwn yn ei wneud yn ystod y chwe blynedd nesaf, yn rhannol fel ymateb i'r feirniadaeth gan OECD, sef bod angen gweledigaeth hirdymor ar gyfer Cymru.

Mae'r ddogfen wedi ei strwythuro o amgylch gweledigaeth eglur y bydd dysgwyr yng Nghymru yn mwynhau addysgu a dysgu a fydd yn eu hysbrydoli i lwyddo, o fewn cymuned addysg a fydd yn cydweithio ac yn dyheu i ragori ac i ddatblygu potensial pob plentyn a pherson ifanc. Seilir ein gweledigaeth ar un nod yn unig, sef bod pob plentyn a pherson ifanc gael budd o addysgu a dysgu rhagorol. Mae'r nod hwnnw yn ei dro yn seiliedig ar ein pedwar amcan strategol:

- (i) gweithlu proffesiynol rhagorol, sydd â'i addysgeg gref yn seiliedig ar ddealltwriaeth o'r hyn sy'n gweithio mewn gwirionedd;
- (ii) cwricwlwm deniadol sy'n cysylltu â phlant a phobl ifanc, ac yn datblygu ynddynt y gallu i ddefnyddio'u gwybodaeth a'u sgiliau yn annibynnol;
- (iii) cymwysterau, ar gyfer y bobl ifanc, sy'n hawlio parch yn genedlaethol ac yn rhyngwladol ac yn basbort credadwy i gyfleoedd dysgu pellach a chyflogaeth yn y dyfodol; a
- (iv) arweinwyr addysg ar bob lefel a fydd yn cydweithio â'i gilydd o fewn system a fydd yn gwella'i hunan, yn darparu cymorth cilyddol ac yn cynnig her i wella'r safonau ym mhob ysgol.

Ein blaenoriaethau, o hyd, fydd gwella'r safonau llythrennedd a rhifedd a thorri'r cysylltiad rhwng amddifadedd a chyrhaeddiad isel. Ni fydd blaenoriaethau hyn yn cael eu glastwreiddio gan mai'r rhain sy'n cynnal ein hamcanion strategol.

Yn ogystal â datgan yn eglur ein gweledigaeth hirdymor ar gyfer llwyddiant dysgwyr yng Nghymru, rydym yn pennu cynllun gweithredu eglur er mwyn gwireddu ein hamcanion, a gwella ein system addysg yn gyffredinol a pharhaol, a hynny yn unol ag amserlen benodedig.

Mae'n bwysig iawn gallu dangos ein bod yn symud ymlaen. O ganlyniad, mae'r cynllun *Cymwys am Oes* yn cynnwys yr uchelgais o gyrraedd sgoriau o 500 ar gyfer darllen, mathemateg a gwyddoniaeth ym mhroffion PISA 2021. Ar yr un pryd, byddwn yn lleihau'n sylweddol y ganran o'r dysgwyr sydd â'u cyrhaeddiad ar, neu islaw, lefel cymhwysedd 2 PISA. rhwng hyn a 2021, byddwn yn asesu ein cynnydd drwy fesur:

- (i) gwelliannau yn safonau llythrennedd a rhifedd y dysgwyr, gan gynnwys sgiliau meddwl gradd uwch a chymhwyso gwybodaeth a sgiliau;
- (ii) gostyngiadau yn y bwlch cyrhaeddiad rhwng dysgwyr sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a'u cymheiriaid nad ydynt yn gymwys i gael prydau am ddim; a
- (iii) y gwelliant mewn hyder yn y system addysg ymhlith rhieni/gofalwyr, cyflogwyr a sefydliadau addysg bellach ac uwch.

Rydym yn bwriadu cyhoeddi “Cerdyn Adrodd Addysg Cymru” yn flynyddol, a fydd yn cynnwys ystod o ddangosyddion perfformiad, yn dystiolaeth o’r cynnydd gyferbyn â’r mesurau uchod a chyferbyn â’n hamcanion strategol.

Eitem 4

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Rhestr o bapurau i'w nodi

Rhif y papur	Description:
Papur i'w nodi 3	Llythyr gan y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi - mae hwn yn ymateb i lythyr cyllideb y Pwyllgor.
Papur i'w nodi 4	Llythyr gan y Gweinidog Addysg a Sgiliau- mae hwn yn ymateb i lythyr cyllideb y Pwyllgor.
Papur i'w nodi 5	Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol - mae hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am ymchwiliad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol i sylweddau seicoweithredol newydd ("legal highs").
Papur i'w nodi 6	Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol - mae hwn yn hysbysu'r Pwyllgor y bydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn cynnal ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau yng Nghymru.
Papur i'w nodi 7	Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol - mae hwn yn hysbysu'r Pwyllgor y bydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol yn cynnal ymchwiliad i dlodi.
Papur i'w nodi 8	Nodyn gan y Comisiynydd Plant yn dilyn ei bresenoldeb yn y cyfarfod ar 19 Tachwedd. Mae'n ddadansoddiad o achosion sy'n deillio o'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2013 a 31 Mawrth 2014.

Lesley Griffiths AC / AM
Y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi
Minister for Communities and Tackling Poverty

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ann Jones
Cadeirydd, Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd

12 Tachwedd 2014

Annwyl Ann,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 29 Hydref yn gofyn am ragor o wybodaeth, yn dilyn fy mhresenoldeb yn y Pwyllgor ar 23 Hydref. Amlinellir hyn isod.

Prosesau Asesu Effaith

Mae'r broses Asesu Effaith Integredig Strategol yn rhan allweddol o'r broses gyllidebol i sicrhau nad yw unrhyw benderfyniadau ariannu yn effeithio'n anghymesur ar adrannau o'n cymdeithas. Os oes effaith, nod yr asesiad yw sicrhau bod yr effaith honno'n cael ei deall yn llwyr a bod modd cymryd camau lliniarol lle bo angen. Cafodd hawliau plant, fel rhan o'r broses Asesu Effaith Integredig Strategol, eu hystyried gan yr holl Adrannau wrth bennu dyraniadau drafft. Nodir y canlyniadau yn y ddogfen a gyhoeddwyd gyda'r gyllideb ddrafft.

Er gwaethaf y setliad cyllidebol heriol a gafodd Llywodraeth Cymru, dim ond nifer fach o newidiadau sydd i'r cyllidebau o fewn Prif Grŵp Gwariant Cymunedau a Threchu Tlodi sy'n cefnogi ein hymyriadau allweddol i helpu plant a phobl ifanc.

Mae'r newidiadau cyllidebol i Faes Rhaglenni Gwariant Plant, Pobl Ifanc a Theuluoedd eisoes wedi'u datgelu'n llawn i'r Pwyllgor ac maent fel a ganlyn:

Maes Gwariant	Faint o ostyngiad	Effaith
Teuluoedd yn Gyntaf	956,000	Caiff yr effaith ei lliniaru gan ostyngiad yn y ddarpariaeth gwerthuso a rhywfaint o or-raglennu i sicrhau bod yr arian yn cael ei ddefnyddio'n llawn.
Cefnogaeth i Hawliau Plant	48,000	Gwaith wedi llunio casgliad yn naturiol
Eiriolaeth	15,000	Arian heb ei ymrwymo. Nid yw'n effeithio ar gontract gwasanaeth llinell gymorth MEIC
Gofal Plant a Chwarae	(50,000)	Astudiaeth Ddichonoldeb
	969,000	

Mae cyllidebau wedi cael eu diogelu i gynnal ein cefnogaeth i'n hymyriadau allweddol ar gyfer plant a phobl ifanc. Rydym yn diogelu cyllideb adnoddau Dechrau'n Deg gwerth £76.89m sef ein rhaglen Blynyddoedd Cynnar flaenllaw.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi ymrwymo i gynnal rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf yn ystod tymor y Cynulliad hwn a byddwn yn buddsoddi £43.7m yn ystod 2015-16. Cyflawnir y gostyngiad o £0.956m uchod heb ostwng y ddarpariaeth ar gyfer gwasanaethau'r rheng flaen.

Dechrau'n Deg

Mae'r Pwyllgor wedi gofyn i ni'n flaenorol roi gwybodaeth am y lefel o ddiddordeb ym mhedwar gwasanaeth craidd Dechrau'n Deg. Nid yw hyn yn bosibl ac fel yr esboniwyd yn y Pwyllgor, heb ddynodwr unigryw ar gyfer y plant a'r rhieni sy'n ymwneud â Dechrau'n Deg, ni allwn gasglu'r data hyn.

Fel y gwychoch, i lawer o'r teuluoedd y byddwn yn gweithio gyda nhw yn Dechrau'n Deg, yr her yw sicrhau eu bod yn dangos diddordeb yn y rhaglen, ennyn eu diddordeb a sicrhau ein bod yn eu hannog i gael gafael ar y gwasanaethau sydd ar gael iddynt. Mae gan lawer eisoes agwedd negyddol at wasanaethau cymorth i deuluoedd. Felly, gallai gofyn iddynt ddatgelu eu manylion adnabod fel hyn eu stigmatiddio ac o bosibl fod yn wrthgynhyrchiol i ddatblygu perthynas effeithiol rhwng y teuluoedd a Dechrau'n Deg.

Y Cyfraddau sy'n Manteisio ar Dechrau'n Deg

Yn gyntaf, hoffwn egluro ein bod yn casglu data helaeth o fewn Dechrau'n Deg a gallwn fonitro'n agos y cyfraddau sy'n manteisio ar hawliadau ar gyfer plant cymwys a'u rhieni. Gallaf eich sicrhau y byddwn yn parhau i fonitro'r nifer sy'n manteisio ar wasanaethau Dechrau'n Deg ac os gwelwn ni ddata sy'n awgrymu bod nifer lai nag arfer yn manteisio ar y gwasanaethau neu fethiant i gyrraedd teuluoedd, byddwn yn gweithio'n agos gydag Awdurdodau Lleol i fynd i'r afael â hyn. Byddwn hefyd yn parhau i ddatblygu dull cadarn o werthuso'n gyffredinol effaith hirdymor Dechrau'n Deg. Nododd y Pwyllgor nifer o feysydd lle cododd y Gwerthusiad Cenedlaethol o Dechrau'n Deg gwestiynau am arwyddocâd ystadegol canfyddiadau'r gwerthusiad.

Fel yr esboniwyd yn y Pwyllgor, mae heriau'n gysylltiedig â gwerthuso rhaglenni cenedlaethol fel Dechrau'n Deg. Fodd bynnag, mae'r gwerthusiad wedi dangos yn glir, yn arbennig ar gyfer teuluoedd ag anghenion uchel, bod Dechrau'n Deg wedi llwyddo i gyrraedd rhai o'n cymunedau mwyaf difreintiedig. Mae'n dangos hefyd ein bod yn cyflawni canlyniadau gwell i deuluoedd.

Gofynnodd y Pwyllgor hefyd am ddata ar niferoedd y teuluoedd cymwys mewn ardaloedd Dechrau'n Deg nad ydynt yn manteisio ar y gwasanaethau. Nid yw hyn yn ddata a gasglwn yn rheolaidd gan y byddai'r teuluoedd hynny, i bob pwrpas, yn cael eu cofnodi gan wasanaethau y tu hwnt i Dechrau'n Deg - er enghraifft, wedi'u cofrestru o bosibl â gwasanaethau cyn-enedigol neu ofal sylfaenol. Fodd bynnag, dylid nodi na fyddai pob teulu â phlant 0-4 oed mewn ardal Dechrau'n Deg wedi'i gofrestru â'r gwasanaethau hyn e.e. pe bai teulu â phlentyn 2 oed yn symud i ardal Dechrau'n Deg heb fanteisio ar ofal sylfaenol neu wasanaeth tebyg. Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ystyried y mater hwn ymhellach a byddaf yn adrodd yn ôl i chi.

Rhaglen Gyfalaf Dechrau'n Deg

Mae 'Model Busnes 5 Achos' Trysorlys y DU wedi cael ei ddefnyddio i ystyried yr holl geisiadau i Lywodraeth Cymru am arian cyfalaf. Mae pob Awdurdod Lleol wedi gorfod cyflwyno Rhaglen Amlinellol Strategol a oedd yn gofyn iddynt nodi'r achos strategol, yr achos economaidd, yr achos masnachol, yr achos ariannol a'r achos rheoli ar gyfer

buddsoddi mewn cyfleusterau. Drwy wneud hynny, bu'n rhaid i'r Awdurdodau Lleol roi manylion yr holl opsiynau/adeiladau eraill y maent wedi'u hystyried, cyn cadarnhau'r ffordd ymlaen a ffafrir ganddynt. Rydym yn dibynnu ar y wybodaeth a gawn gan Awdurdodau Lleol, o ran yr hyn sydd ar gael ac nad yw ar gael yn yr ardal leol. Ond mae'n rhaid i berson cyfrifol yn yr Awdurdod Lleol lofnodi'r Rhaglen Amlinellol Strategol a gyflwynir a gellid adennill unrhyw arian a ddyfernir o ganlyniad i'r wybodaeth a nodir yn y Rhaglen honno pe canfyddid ei bod yn anghyflawn neu'n anghywir.

Fel y trafodwyd yn sesiwn y Pwyllgor cafwyd achosion lle bu'n rhaid trefnu lleoliadau newydd er bod cyfleusterau eraill gerllaw. Digwyddodd hyn am nifer o resymau, er enghraifft mae angen i leoliad gofal plant Dechrau'n Deg fod ar gael 5 diwrnod yr wythnos rhwng oriau penodol. Os yw'r ganolfan gymunedol bresennol eisoes yn cael ei defnyddio i raddau helaeth, efallai na fydd yn gallu sicrhau y bydd y lleoliad ar gael i'w ddefnyddio o ddydd Llun i ddydd Gwener rhwng 8.30am a 12 hanner dydd, er enghraifft, ac os felly byddai angen dewis amgen. Cafwyd achosion hefyd lle nad oedd darparwyr gofal plant presennol yn awyddus i gynnig llefydd Dechrau'n Deg gan y byddent ond yn cael eu talu am uchafswm o 5 awr y dydd (mae un sesiwn gofal plant yn 2.5 awr y dydd a bydd sesiwn yn y bore ac un arall yn y prynhawn fel arfer) lle gallent gael eu talu am 9 neu 10 awr pe baent yn derbyn plant rhieni sy'n gweithio.

Dengys yr ystadegau fod llai na 10% o'r holl brosiectau yr ymgwymerir â nhw fel rhan o'r gwaith ehangu cyfalaf yn adeiladau newydd, mae'r gweddill yn cynnwys gwaith i adnewyddu, addasu a gwella cyfleusterau sydd eisoes o fewn cymunedau Dechrau'n Deg.

Teuluoedd yn Gyntaf

Fel y nodir uchod, caiff darpariaeth reng flaen ar gyfer gwasanaethau Teuluoedd yn Gyntaf ei chynnal. Yn ogystal, cyfeiriodd fy mhapur tystiolaeth at y ffaith bod rhaglenni ar draws fy mhorthffolio, yn cynnwys Cymunedau yn Gyntaf, Dechrau'n Deg a Teuluoedd yn Gyntaf, bellach yn gweithio gyda'i gilydd yn agosach. Bwriad yr integreiddio cynyddol hyn yw cynyddu effaith yr adnoddau sydd gennym i gefnogi plant, teuluoedd a chymunedau i drechu tlodi.

O ran canlyniadau Teuluoedd yn Gyntaf, mae'n bwysig nodi'r canlyniadau cadarnhaol y gellir eu cyflawni heb fod angen paratoi cynllun. Mae'r ffigur o 53% ond yn cwmpasu'r achosion hynny lle paratowyd cynllun. Rydym yn ystyried yn barhaus sut i wella'r rhaglen a ddarperir ac fel yr esboniais yn y Pwyllgor, byddwn yn gobeithio gweithio'n agos gyda'r awdurdodau lleol. Byddwn hefyd yn llywio dysgu yn y rhaglen drwy ddulliau dysgu gweithredu cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Cynhaliwyd ein digwyddiad dysgu cenedlaethol diweddaraf ar Teuluoedd yn Gyntaf ar 10 Tachwedd.

Tlodi plant

Mae'r gwersi a ddysgwyd o'r gwerthusiad o Strategaeth Tlodi Plant 2011 wedi llywio'r gwaith o ddatblygu ein Strategaeth Tlodi Plant ddiwygiedig, a gyhoeddwyd ar gyfer ymgynghoriad ar 6 Tachwedd 2014. Roedd y gwerthusiad yn cefnogi'r dull gweithredu sydd ar waith yng Nghymru (a'i ffocws ar y blynyddoedd cynnar a gwella cyrhaeddiad addysgol). Fodd bynnag, cydnabu fod hyn yn fwy tebygol o gael effaith yn y tymor hwy. O ganlyniad, mae ein Strategaeth Tlodi Plant ddiwygiedig yn parhau i chwilio am gyfleoedd i wella amgylchiadau a chanlyniadau teuluoedd incwm isel "yn y fan a'r lle". Yn benodol, mae'n blaenoriaethu tlodi bywyd, gofal plant, tlodi mewn gwaith, gweithredu i liniaru effaith y diwygiadau lles a thai ac adfywio.

Grant Cyflawni Plant a Theuluoedd

Gwnaethoch ofyn am eglurhad o'r broses a gynhaliwyd i ddyfarnu'r grantiau o dan y cynllun grant uchod. Nodwyd pum maes blaenoriaeth ar gyfer ariannu: gofal plant, chwarae, cefnogi teuluoedd, ymgysylltu â theuluoedd a datblygu polisiâu/strategol. Gwahoddwyd ceisiadau gan sefydliadau trydydd sector yng Nghymru, sydd â'r gallu i weithredu'n genedlaethol. Cafodd y ceisiadau eu hasesu gan banel, dan arweiniad fy swyddogion i a swyddogion eraill sydd â dealltwriaeth o drechu tlodi, cydraddoldebau ac amrywiaeth a darparu gwasanaethau cyhoeddus. Dyfarnwyd pum grant, ond ym mhob maes roedd y ceisiadau ar y cyd ac felly rydym yn ariannu mwy na phum sefydliad drwy'r rhaglen.

Nid oedd Chwarae Cymru yn llwyddiannus gyda'i gais am Grant Cyflawni Plant a Theuluoedd. Mae Chwarae Cymru wedi cyflwyno cais i mi ers hynny, ac er ein bod yn cefnogi'r grant rydym wedi'i ddyfarnu yn y flaenoriaeth Chwarae ac yn cytuno y bydd hyn yn sicrhau cyfleoedd chwarae i blant, mae meysydd polisi a darparu na chânt eu cyflawni drwy'r grant hwn. Nid methiant proses y Grant yw hwn ond mae'n adlewyrchu'r ceisiadau a gyflwynwyd ac a aseswyd. Rwyf wedi cytuno i ddarparu arian i Chwarae Cymru ar gyfer gweithgareddau penodol a fydd yn cefnogi agenda polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer chwarae. Nid arian craidd mo hwn.

Nid yw'r £50,000 y cyfeiriwch ato yn eich llythyr yn ariannu Chwarae Cymru. Mae hwn yn ariannu datblygiad rhaglen newydd yn 2015/16 i gefnogi gofal plant i bobl ifanc. Byddaf yn gallu rhoi mwy o fanylion am y rhaglen hon i'r Pwyllgor yn y dyfodol agos.

Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc

Mae Strwythurau Cyfranogiad Cenedlaethol wedi newid yn ddiweddar gyda Plant yng Nghymru bellach yn arwain model Cenedlaethol ar gyfer cyfranogiad plant a phobl ifanc a'r Safonau Cyfranogiad Cenedlaethol. O ganlyniad, roedd angen diweddarau gwybodaeth ac mae fy swyddogion i wedi bod yn gweithio gyda Plant yng Nghymru, y Comisiynydd Plant ac Awdurdodau Lleol i sicrhau bod y model newydd yn cael ei hyrwyddo a'i weithredu. Disgwylwn i'r newidiadau diweddar hyn gael effaith gadarnhaol.

Bydd yr Hwb Cyfranogiad yn parhau i gael ei gefnogi a'i hyrwyddo gan Plant yng Nghymru. Mae'n nodi'n glir ystyr cyfranogiad, yn amlinellu'r strwythurau i gefnogi gweithwyr ac yn darparu adnoddau a deunyddiau cyfranogiad.

O ran nodi'r strwythurau lleol a chenedlaethol i gefnogi cyfranogiad, rydym wedi ailgyhoeddi Cydamcanu – Cydymdrechu, y canllawiau statudol ar gyfer Awdurdodau Lleol a'u partneriaid i ddatblygu Cynlluniau Integredig Sengl. Mae hyn bellach yn cynnwys Atodiad sy'n nodi'r canllawiau statudol ar gyfer darparu a hyrwyddo cyfranogiad plant a phobl ifanc o dan Adran 12 o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 yng nghyd-destun Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lesley Griffiths AC / AM

Y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi
Minister for Communities and Tackling Poverty

Eitem 4.2

Huw Lewis AC / AM
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ann Jones AM
Chair, Children, Young People and Education Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

11 November 2014

Dear Ann,

Thank you for your letter of 29 October following the budget scrutiny session by the Children, Young Person and Education Committee on 23 October. I have set out below responses to the issues raised in your letter which incorporates the additional information requested at the Committee meeting.

Prioritisation and PDG

Prioritisation

Whilst difficult funding decisions have had to be made, my priorities for Education remain unchanged - to raise standards in literacy and numeracy and breaking the link between deprivation and educational attainment. There is also a continued focus on the priorities for Government – Jobs and Growth, Educational Attainment, Supporting Children, Families and Deprived Communities and Health and Wellbeing.

The increase in funding for the Pupil Deprivation Grant (PDG) is as a direct consequence of the two year Budget Agreement with the Welsh Liberal Democrats. The PDG is an investment in the future of our most vulnerable children – extending and securing this grant for the next two years will only enhance the work that schools are able to do towards breaking the link between deprivation and academic underachievement.

Improving literacy and numeracy continue to be of great importance, but since around 20% of primary school children and 17% of secondary school children are eligible for free school meals, we cannot expect to raise overall attainment unless we directly address the underachievement of these pupils. In any case, this is a matter of equity; it is not acceptable that family income, rather than ability determines how well a pupil achieves.

Extension of PDG to under 5s

The £3.8m for the extension of PDG to under 5s, was calculated on the basis of £300 per eligible learner, to disadvantaged pupils in both maintained and non-maintained educational settings. This includes nursery class pupils and reception class pupils; however children placed with child minders will not be eligible. Learners will be assessed as eligible if they meet the same criteria as for free school meals (FSM).

We estimated the number of eligible learners on the basis of approximately 34,500 learners per cohort and estimating that the same proportion of 3 and 4 year olds would be eligible as are eligible for FSM in primary schools (18.3%).

We are currently working to develop a suitable distribution methodology and a mechanism for local authorities to establish eligibility. My officials will be working with colleagues in local government and early years settings to deliver a robust approach that minimises bureaucracy and to develop high quality guidance to support good use of this funding to help overcome the impact of deprivation.

PDG clawback

I remain determined that schools make the best use of the PDG funding and will be considering the recommendations from the first evaluation report very carefully. It has been made clear to schools that this money is for a specific purpose but it is important to strike a balance between encouraging schools to be innovative as long as they deliver positive outcomes for pupils from low income households, and recovering money from those that have deliberately stepped outside the criteria for the use of PDG. This will take some unpicking. As I said in Committee consortia have a key role in ensuring the good delivery of this aspect of school improvement and we are looking at how to improve their capacity in this respect.

1% funding protection for schools

My officials have been in regular dialogue with officials in Local Government to discuss the continued protection for schools and I will be meeting the Minister for Public Services shortly to discuss this issue of how we can safeguard the continuing investment in schools.

Authorities will continue to be required to evidence the 1% commitment being built into their budgets for 2015-16 and there is an additional £14m in the provisional Local Government Settlement for 2015-16 to support the delivery of this commitment.

I note the Committee's concerns around the reductions in other "indirect" support for schools, such as school swimming. I am mindful however of the significant challenges Local Authorities are facing given reductions to the Settlement of £146m for 2015-16. As the funding through Local Government settlement is unhypothecated, these are local decisions being taken by local authorities in order to manage the budget reductions. Nevertheless, we will still expect local authority monitoring returns to demonstrate that the level of protection required has been built into their budgets for 2015-16.

As agreed at the Committee meeting on 23 October, the table below provides a breakdown of the different funding streams that make up the 1% protection for schools within the Education and Skills MEG in 2015-16. This is based on budgets at BEL level and below that directly or indirectly support learners in school settings.

	Draft Budget 2015-16 £000
Curriculum & Assessment	26,055
Foundation Phase	1,851
School Governance	1,738
School Standards Support	1,364
School Improvement Grant (NEW)	141,021
Literacy & Numeracy	4,512
Further Education (school sixth forms)	106,133
Qualifications	7,903
Teacher Development and Support	10,387
Initial Teacher Training	5,569
Tackling Disaffection	658
Additional Learning Needs	2,246
Food & Nutrition in Schools	3,185
School Based Counselling	80
Welsh Education Strategy (classroom materials)	2,500
Total	315,202
RSG Transfer Adjustment*	46,240
DfES Schools (adjusted Total)	361,442

* Transfer to RSG from 2013-14: Breakfasts, Appetite for Life, WLGA, School Based Counselling, Post-16 SEN (to ensure comparison with 2010-11 baseline)

'Pupil Offer'

The 'pupil offer' is something that we are developing in the context of our Schools Challenge Cymru programme: an innovative and exciting initiative that will inject resources, alongside proven expertise, to deliver a package of tailored support to meet the needs of 40 of our most challenged secondary schools and their cluster primaries.

Over recent months a Welsh Government Task and Finish Group has been considering how we can better support schools and external partners to work together and deliver a breadth of opportunities and activities that widen horizons for learners in Pathways to Success Schools. These opportunities, which will form the core of the 'pupil offer', will focus on the raising of personal expectations, aspirations and ambitions to succeed in future learning, the workplace and later in life.

Developing the 'pupil offer' in the context of Schools Challenge Cymru provides a unique opportunity to pilot approaches before rolling them out more widely. Ultimately, I want all Welsh learners to be given opportunities to engage in a range of activities that are supported and delivered through mutually beneficial relationships between schools and their partners.

Given this ambition, it is vital that any approaches being piloted are sustainable and affordable within existing budgets. As such, the Task and Finish Group is placing sustainability at the heart of its considerations and will be looking to maximise the impact of existing programmes of work, rather than funding new ones. The ability of the 'pupil offer' to foster a culture/ethos, whereby schools and partners perceive such work as being a central part of their role, will therefore be key to its success.

The Task and Finish Group will be engaging with external stakeholders and reporting to me shortly. I will be making a formal announcement on the pupil offer in January and it will be embedded as a central feature of the Schools Challenge Cymru programme over the course of the following year.

Rationalisation of grants into Education Improvement Grant

Grant objectives

I can reassure the Committee that the objectives of the original grants will be given appropriate consideration under the new simplified grant system. Proposals are still being developed, however the strong focus on outcomes, together with additional flexibility, does not mean that we will not hold schools, local authorities and consortia to account on the agreed objectives and performance measures of the grant.

The grant will continue to support a number of statutory responsibilities, for example around the Welsh language. In addition there will be a small number of specific terms and conditions which are non-negotiable, for example maintaining the ratios for the Foundation Phase.

2014-15 reductions

Whilst our commitment to protect schools funding at 1% above changes to the total Welsh budget remains firm, in recent years we have exceeded the level of protection required to meet our commitment. As such, I have therefore had to consider the capacity for schools funding to contribute to the in-year reductions required.

As part of our detailed line by line review of 2014-15 budgets we identified an overall reduction of some £4.3m to schools grant, which includes the School Effectiveness Grant (£2.6m), 14-19 Learning Pathways Grant (£0.2m), and Minority Ethnic Achievement Grant (£1.5m) for this year.

However my officials have written to Local Authority Chief Executives offering some flexibility to reduce the impact of the in-year reductions on schools and learners.

Despite these reductions, our commitment to protect schools funding at 1% above changes to the total Welsh Budget remains firm. Despite the challenging financial climate, we have delivered on our commitment.

Reductions have also been reflected in the 2015-16 budget, whilst still meeting our schools 1% commitment.

Sufficiency of resources to deliver Qualified for Life

Qualified for Life – an Education Improvement Plan for Wales sets out our vision and aim for education to 2020, underpinned by four strategic objectives and associated actions which will ensure we continue our improvement journey. It sets out what we will do over the course of the next six years which in part responds to the comments in the OECD's review that we need a longer term vision for Wales.

The four strategic aims are:

- (i) An excellent professional workforce with strong pedagogy based on an understanding of what works;

- (ii) A curriculum which is engaging and attractive to children and young people and which develops within them an independent ability to apply knowledge and skills;
- (iii) The qualifications young people achieve are nationally and internationally respected and act as a credible passport to their future learning and employment; and
- (iv) Leaders of education at every level working together in a self-improving system, providing mutual support and challenge to raise standards in all schools.

(i) *An excellent professional workforce with strong pedagogy based on an understanding of what works*

This strategic aim will be delivered by a number of actions which are in train, including:

Implementing the new model of professional learning “New Deal” for the workforce;
 Continue the effective use of digital technologies to develop approaches to more personalised learning;
 Ensure that there are sufficient numbers of practitioners with high quality Welsh language skills and competence in Welsh medium and bilingual teaching methodologies;
 Reform ITT;
 Work with consortia to support the development of outstanding classroom teachers and middle leaders; and
 Develop access to Masters programmes for other practitioners and career points.

(ii) *A curriculum which is engaging and attractive to children and young people and which develops within them an independent ability to apply knowledge and skills*

This strategic aim will be delivered by a number of actions which are in train, including:

Refresh and update the National Literacy and Numeracy programmes that were published in 2012 by Autumn 2015;
 Strengthen the arrangements for the moderation of teachers assessments to improve reliability and build confidence in the judgements reached;
 Introduce a new Foundation Phase baseline assessment in September 2015;
 Consider the recommendations of Professor Graham Donaldson’s independent review in taking forward a new curriculum and assessment arrangements for Wales; and
 Introduce a Youth Guarantee.

(iii) *The qualifications young people achieve are nationally and internationally respected and act as a credible passport to their future learning and employment*

This strategic aim will be delivered by a number of actions which are in train, including:

Implement the Review of Qualifications recommendations;
 Introduce new GCSEs in English language, Welsh language, Mathematics and Mathematics-Numeracy and revised GCSEs in English literature and Welsh literature;
 Introduce the vised Welsh Bacallaureate; and

Establish Qualifications Wales.

(iv) *Leaders of education at every level working together in a self-improving system, providing mutual support and challenge to raise standards in all schools*

This strategic aim will be delivered by a number of actions which are in train, including:

Ensure that the principle of school-to-school support underpins Welsh Government and consortia approaches to school improvement;
Work with the National Leadership Development Board and consortia to continue to populate the Leadership Development Pathway and encourage school-to-school working;
Roll out Schools Challenge Cymru project as a fast-track support programme for the most challenged schools in Wales;
Review progress against the agreed priorities in regional consortia business plans via termly review and challenge meetings; and
Introduce a national system for the categorisation of primary schools and secondary schools.

Funding is in place as part of the current year and 2015-16 budget to deliver these actions. As I said in Committee the current envelope of spend has to be the resource we use to implement the plan, therefore we have to make sure that we make best use of this funding.

The progress and performance of the plan will be monitored through the department's assurance systems. Evaluations at the appropriate time form part of the department's evidence plan which is renewed each year. These include assessment of the effectiveness of programmes and their value for money as appropriate.

Initial Teacher Training (ITT)

Professor John Furlong, our appointed Initial Teacher Training (ITT) Adviser for Wales, is currently looking at how ITT can be delivered more effectively in the future. This includes how we can raise the quality standard for those entering the profession; ensuring that ITT programmes currently on offer are of a sufficiently high standard to attract individuals with high levels of subject specialism and the personal qualities required to become excellent reflective teachers.

I anticipate that the changes likely to be proposed will mean that we need to reconsider both the content of courses and how ITT might be delivered differently in the future to support the objectives set out in 'Qualified for Life'.

I will need to consider carefully how the budgets currently attached to all aspects of the delivery of ITT are better utilised in the future to support these changes.

Donaldson review

At this stage it is neither appropriate nor possible to quantify the cost implications for implementation of any recommendations arising out of Professor Donaldson's independent review of the national curriculum and assessment arrangements in Wales, as he is not due to finalise his report until the turn of the year.

I have therefore asked Professor Donaldson to include in his final report his thoughts on how his recommendations might be taken forward in the longer term, including issues around supporting and building workforce capacity and that of the wider system.

I intend to identify necessary resources during 2016-17 budget round if required once the costs of implementing the Donaldson review are assessed. However, in light of the difficult financial climate it is likely that this will have to be achieved through the re-prioritisation of resources within my portfolio.

Post-16 Education

Breakdown of Welsh Government Learning Grant BEL

The Welsh Government Learning Grant BEL provides demand led non repayable student support for eligible students in Higher Education and Further Education. With regard to the breakdown of the budgets in the BEL, the split has yet to be finalised to account level for 2015/16. However, for illustration purposes the split in the first supplementary budget of 2014-15 is as follows:

Welsh Government Learning Grant (HE)	£133.4m
EMA (FE)	£25m
SLC Targeted awards (support includes DSA, Childcare allowance, parental allowance)	£17m
Part time fees and grants	£13m
Welsh Government Learning Grant (FE)	£8m
2007-2010 Fee grant	£0.9m
Grant repayments	-(£0.8m)
Total	£196.5m

Update on EMA scheme

The Education Maintenance Allowance (EMA) Wales Scheme was introduced for 16-18 year olds from 2004/05. It is a weekly allowance of £30, linked to satisfactory attendance and other agreed goals, and is paid fortnightly to eligible students attending participating learning centres in the UK.

To be eligible for EMA, students must be resident in Wales, live in a household that has an annual taxable income of £20,817 or less (£23,077 if there are other qualifying dependents) and:

- Be enrolled at a valid school or college in the UK.
- Intend to take a full-time course or a minimum of 12 guided hours a week (which could be achieved by undertaking more than one eligible course).
- Be enrolled on a valid course from basic skills to NVQ 3, which must last at least 10 weeks.
- Sign a Learning Agreement with their school or college.

The EMA payment depends on satisfactory attendance and progression.

The evaluation of EMA, conducted by Old Bell 3 Ltd, was published on 23 October. I welcome the key findings from the report which include:

£25 million was spent on the EMA Scheme in Wales during the 2012/13 academic year supporting just over 30,000 recipients, equating to £826 per student supported.

EMA supports and contributes towards a range of Welsh Government policies geared towards widening access to education, reducing the rate of young people who are not in education, employment or training (NEET) and addressing the link between poverty and educational attainment. Statistical analysis for the project indicated that students receiving EMA enrolled for post-compulsory education more quickly and where they did not study A-levels, studied for longer and achieved at a higher level than non recipients.

40% of EMA recipients enroll for A-levels, whilst 47% enroll for vocational qualifications (note, due to limitations of the data matching exercise for the study, the course of study could not be identified for most of the remaining 13% of recipients).

Learning agreements and attendance requirements were not always meaningfully or uniformly applied.

Availability of funds to mitigate impact on part-time / 19+ education

My officials are currently working on proposals to secure further funding in 2015/16 to ensure the continuation of this Programme and to mitigate the impact of budget reductions.

Additional Learning Needs (Wales) Bill

The content of the Additional Learning Needs Bill will be finalised at the date of introduction next summer. However, the 'White Paper on legislative proposals for additional learning needs' was drawn up on the basis that any costs associated with the legislation would be met from existing resources within the Education and Skills MEG. Therefore, there are no proposals have not been taken forward as a result of a lack of funding.

Other Issues

21st century schools

General Support BEL

The General Support budget, which amounts to £43m, relates to an allocation to the Education and Skills MEG for un-hypothecated supported borrowing, and is provided to local authorities via the Local Government Revenue Settlement. It represents budgetary cover for local authorities borrowing to fund capital assets such as school buildings.

It is not part of the main Education and Skills capital budget (Strategic Investment- Capital BEL) and decisions on funding allocations rest with individual local authorities.

The funding enables local authorities to determine capital spend on their own priorities according to local needs and circumstances. They can use this allocation to support their 50% contribution towards the programme.

Review of business cases

Consideration of the ability of the Local Authority to match fund is a key element of our scrutiny process. All projects are approved subject to the receipt of a satisfactory Business Case, which must demonstrate that match funding is available and identify the sources of this funding.

This consideration is in line with the requirements of the Better Business Case method, where each project must provide strategic, economic, commercial, financial and management information to ensure that any project funded is aligned with Government objectives, provides value for money, is commercially viable, affordable and deliverable.

Regular meetings are held with Local Authorities which include delivery timetables and affordability. These discussions include the local authorities' continuing ability to fund the match funding requirements of both individual projects within the programme as well as match funding the entire programme.

In addition, all Authorities are required to make formal submissions on a six monthly basis that identify sources of match funding and timing of draw down of funding signed off by the Chief Executive and Section 151 officer.

Any changes to the financial position or requests for increased funding are considered through the established process to assess projects and/or changes to the Programme. This comprises a three-stage assessment process:

Business Case Scrutiny Group comprising technical experts and policy leads,
Capital Panel led by the Director General; and
Ministerial agreement.

Maximising the impact of the programme

We encourage Local Authorities to consider the creation of flexible assets, which includes additional benefits such as community spaces, nursery provision, shared sports facilities etc. However, this is in the context of a fixed Programme funding envelope and such additional benefits must be achieved without detriment to other projects being delivered within the Programme.

Cross cutting issues / impact assessments

Welsh Language impact assessment

One of our key priorities is to see the Welsh language thriving in Wales and to see an increase in the number of people who both speak and use the language. We are committed to considering the impact of our spending decisions on the Welsh Language and Welsh speakers.

Nevertheless, we recognise that the Welsh language is not a stand alone issue. It should be considered in conjunction with the impact on equality, the rights of children and young people and those in, or at risk of, poverty. All of these issues support and complement each other.

Important steps have been taken in the preparation of the draft budget this year to ensure the Welsh language is appropriately considered. My department, as with all departments, were issued with guidance on assessing the impact on the Welsh language when preparing our draft budget proposals for 2015-16.

As part of the Integrated Impact Assessment, we considered all impacts in an integrated way. This included an assessment of the Welsh language considerations when making budget decisions.

Children's Rights

Similarly to the Welsh Language, children's rights is not a stand alone issue. It is also considered in conjunction with the impact on equality, poverty, sustainability and Welsh language. That is why we have published an integrated impact assessment alongside the budget.

The process of having due regard can range from thinking around the impact of decisions on children in the course of day-to-day work activity, through to the formal application of a structured impact assessment tool accompanied by a record of the outcome results.

As part of the line by line review of budgets I discussed the impacts of all options and budget changes with my officials, in terms of all cross cutting considerations. I hope this response is sufficient to provide clarification on your points raised.

Yours sincerely

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Huw Lewis', is centered on the page.

Huw Lewis AC / AM

Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Eitem 4.3

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol Health and Social Care Committee

Ann Jones AC

Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

18 Tachwedd 2014

Annwyl Ann,

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol - Ymchwiliad i sylweddau seicoweithredol newydd ("cyffuriau penfeddwol cyfreithlon")

Yn dilyn fy llythyr dyddiedig 10 Mehefin 2014 ynghylch ymchwiliad y Pwyllgor i sylweddau seicoweithredol newydd, dyma ddiweddariad ar waith y Pwyllgor hyd yn hyn.

Cafodd y Pwyllgor gyfanswm o 20 o gyflwyniadau tystiolaeth ysgrifenedig fel rhan o'r ymchwiliad a gellir cael y manylion ar ein [gwefan](#). Cynhaliwyd yr ymgynghoriad ysgrifenedig ar y cyd â'r arolwg a drefnwyd gan y tîm Allgymorth. Cafodd y Pwyllgor dros [1,000 o ymatebion i'r arolwg](#), ac roedd cyfran sylweddol ohonynt gan blant a phobl ifanc.

Ym mis Hydref, cynhaliodd y Pwyllgor waith ymgysylltu allanol ym Merthyr Tudful a Wrecsam a oedd yn cynnwys ymweliadau safle a grwpiau ffocws gyda defnyddwyr a darparwyr gwasanaethau. Mae'r nodiadau o'r [ymweliadau safle](#) a'r [grwpiau ffocws](#) wedi helpu i lywio'r sesiynau tystiolaeth lafar.

Dechreuodd y sesiynau tystiolaeth lafar gyda chynrychiolwyr elusennau, byrddau iechyd, llywodraeth leol, yr heddlu a charchardai ym mis Tachwedd a chynhelir y sesiwn olaf gyda'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 26 Tachwedd 2014.

Gobeithio bod y wybodaeth yn ddefnyddiol. Gwnaf yn sicr eich bod yn cael copi o adroddiad y Pwyllgor ar ol ei gyhoeddi yn y flwyddyn newydd.

Yn gywir,

David Rees AC, Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

**Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Health and Social Care Committee****Ann Jones AC**

Cadeirydd

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

17 Tachwedd 2014

Annwyl Ann,

Mae'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn adeiladu ar ei waith mewn perthynas â sylweddau seicoweithredol newydd ("cyffuriau penfeddwol cyfreithlon") drwy gynnal ymchwiliad i gamddefnyddio alcohol a sylweddau yng Nghymru. Yn yr ymchwiliad, byddwn yn ystyried:

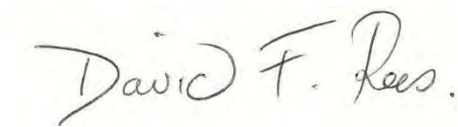
- effeithiau camddefnyddio alcohol a sylweddau ar bobl yng Nghymru, gan gynnwys pobl ifanc a myfyrwyr prifysgol; pobl hŷn; pobl ddigartref; a'r bobl yn nalfa'r heddlu neu mewn carchardai;
- effeithiolrwydd polisiâu presennol Llywodraeth Cymru ar fynd i'r afael â chamddefnyddio alcohol a sylweddau ac unrhyw gamau pellach y gallai fod eu hangen;
- pa wasanaethau sydd ar gael yn lleol ar draws Cymru i godi ymwybyddiaeth o effaith y niwed sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio alcohol a sylweddau a chapasiti'r gwasanaethau hynny.

Lansiwyd ein galwad am dystiolaeth ddydd Llun 10 Tachwedd. Er mwyn cynorthwyo pobl i ymateb i'r ymchwiliad, rydym hefyd yn bwriadu cyhoeddi holiadur ar-lein am y cylch gorchwyl, ac arolwg dienw ar-lein ar gyfer pobl ifanc i sicrhau eu bod yn gallu cyfrannu at yr ymchwiliad pe baent yn dymuno gwneud hynny.

Er bod testun yr ymchwiliad yn dod o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, rwy'n gwerthfawrogi ei fod yn faes a allai fod o ddiddordeb i aelodau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Gyda hynny mewn golwg, byddaf yn gofyn i'r Clerc, Helen Finlayson, sicrhau bod cydweithwyr sy'n cefnogi'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn cael gwybod am gynnydd yr ymchwiliad, a byddaf yn sicrhau bod copi o'n hadroddiad terfynol yn cael ei rannu gyda chi.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "David F. Rees." The signature is written in a cursive style with a clear, legible font.

David Rees AC

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government
Committee

Ann Jones AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac
Addysg

Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

21 Tachwedd 2014

Annwyl Ann

Ymchwiliad i Dlodi yng Nghymru

Mae'r Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol yn cynnal ymchwiliad i dlodi yng Nghymru ar hyn o bryd. Mae'r ymchwiliad hwn wedi'i rannu'n bedair elfen, a bydd pob un ohonynt yn canolbwyntio ar un mater penodol mewn perthynas â thlodi. Mae pob elfen yn annibynnol, gyda chylch gorchwyl penodol. Gyda'i gilydd, fodd bynnag, bydd yr elfennau hyn yn creu un darn o waith yn ymwneud â'r maes hwn.

Mae'r pedair elfen fel a ganlyn:

- Efen 1: tlodi ac anghydraddoldeb
- Efen 2: effaith diwygio lles ar dlodi yng Nghymru
- Efen 3: tlodi mewn gwaith
- Efen 4: dulliau o drechu tlodi yn y gymuned

Rydym wedi cael tystiolaeth ysgrifenedig ar Efen 1 yr ymchwiliad, y gellir ei gweld drwy'r linc a ganlyn:

<http://www.senedd.cynulliad.cymru/mgConsultationDisplay.aspx?ID=138>

Rydym yn clywed tystiolaeth lafar ar Efen 1 ar hyn o bryd, ac mae'r gwaith hwn yn debygol o ddod i ben yn gynnar y flwyddyn nesaf, gyda'n hadroddiad yn dilyn maes o law.

Wrth baratoi ar gyfer cam nesaf ein hymchwiliad, rydym wedi galw am dystiolaeth ysgrifenedig ar Efen 4. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r dystiolaeth hon yw 30 Ionawr 2015.

Roeddwn am ddwyn i'ch sylw waith y Pwyllgor ar y pwnc hwn, oherwydd ei bod yn bosibl y bydd materion sy'n berthnasol i waith y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, gan gynnwys eich ymchwiliad i ganlyniadau addysgol plant o gartrefi incwm isel, yn cael eu codi wrth inni gasglu tystiolaeth. Os oes unrhyw bwyntiau yr hoffech eu codi gyda'r Pwyllgor mewn perthynas â'n hymchwiliad, byddwn yn ddiolchgar i glywed amdanynt; byddwn yn rhoi gwybod ichi am unrhyw ganlyniadau a allai godi o'r pwyntiau hyn.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Christine Chapman". The signature is written in a cursive, flowing style.

Christine Chapman AC
Cadeirydd

National Assembly for Wales
Children, Young People and Education Committee
CYPE(4)-29-14 – Paper to note 8

Breakdown of the issues raised with the Children's Commissioner for Wales' Office.

The breakdown below relates to the period from 1 April 2013 – 31 March 2014.

1. Total issues raised – 526
2. Issues dealt with as cases by the Investigation and Advice Officers - 296
3. Of the 296 cases:
 - 33% were in relation to social services
 - 28% related to education
 - 9.5% related to health
4. The remaining 29.5%, which was not specifically noted in the Annual Report, related to the following areas: Youth Justice, Legal, Immigration, Housing, Family Law, Environment, Child Protection, Bullying, and General Advice.

Eitem 6

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon